

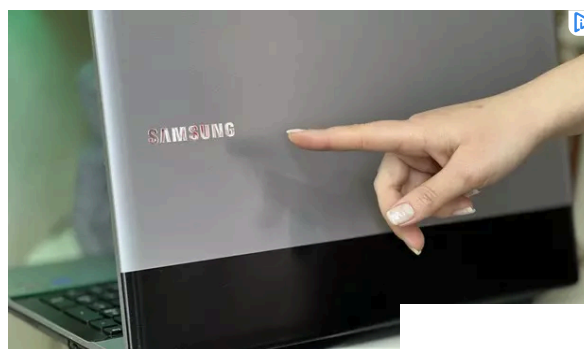
صفحه نخست (/) « گاهی پشت به زین، گاهی زین به پشت؛ جمهوری اسلامی و دست نیاز به سوی کولبران، س.روزبه



آیا حکومتی که سال‌ها کولبران را با گلوله، جریمه، بازداشت و تحقیر پاسخ داده، امروز برای نجات تجارت خارجی خود به همان کولبران پناه برده است؟ آیا این فقط یک تصمیم اداری درباره واردات چند قلم مواد اولیه است، یا نشانه‌ای روشن از فرسودگی سازوکار رسمی تجارت در جمهوری اسلامی؟ و مهم‌تر از همه، وقتی مسیرهای رسمی واردات، بنادر، شبکه‌های بانکی و زنجیره تأمین صنعتی از کار می‌افتد، چرا نخستین بار بحران باید دوباره بر دوش فقیرترین و بی‌پناه‌ترین مرزنشینان گذاشته شود؟



ابلاغ مجوز واردات برخی مواد اولیه پتروشیمی و پلیمری از مسیرهای کولبری و ملوانی، در ظاهر یک تصمیم فنی برای کمک به صنایع پایین‌دستی است. اما در باطن، این تصمیم یک اعتراف اقتصادی است: ساختاری که مدعی مدیریت منطقه، دور زدن تحریم‌ها، اقتصاد مقاومتی و قدرت صنعتی بود، حالا برای تأمین مواد اولیه صنایع خود به مسیرهایی متوسل شده که اساساً برای تجارت خرد، معیشت مرزنشینان و حمل محدود کالا تعریف شده‌اند. گزارش‌ها تأیید می‌کنند وزارت صمت واردات برخی مواد اولیه پتروشیمی و پلیمری را از طریق رویه‌های کولبری و ملوانی مجاز اعلام کرده و هدف آن را کمک به استمرار فعالیت صنایع پایین‌دستی عنوان کرده است.



Every Laptop Can B| Most Users Didn't K

Securitytipsonline.com

اینجا مسئله فقط واردات نیست؛ مسئله وارونگی کامل رابطه حکومت با کولبر است. تا دیروز کولبر در روایت رسمی، بخشی از «قاچاق» و «ناامنی مرزی» معرفی می‌شد. او کسی بود که در کوهستان، در برف، سرما، تاریکی و خطر مین، با چند ده کیلو بار بر دوش، برای لقمه نانی راه می‌رفت و هر لحظه ممکن بود هدف گلوله مرزبانی قرار بگیرد. امروز همان حکومت، در لحظه بحران، همان مسیر و همان نیروی انسانی را به‌عنوان یکی از راه‌های جبران کمبود مواد اولیه صنعتی به رسمیت می‌شناسد.

این همان ضرب‌المثل قدیمی است: **گاهی پشت به زین، گاهی زین به پشت**. جمهوری اسلامی سال‌ها کولبر را زیر فشار گذاشت؛ امروز خودش به کولبر محتاج شده است. این تغییر جایگاه، فقط طنز تلخ سیاست نیست؛ نشانه فروپاشی تدریجی نظم اقتصادی رسمی است. کشوری که باید مواد اولیه پتروشیمی و پلیمری را از مسیرهای بانکی، بندری، بیمه‌ای، استاندارد، گمرکی و صنعتی وارد کند، وقتی به کولبری و ملوانی می‌رسد، یعنی تجارت خارجی‌اش از مسیر طبیعی خارج شده است.

اهمیت این تصمیم زمانی بیشتر می‌شود که بدانیم پیش از آن، وزارت صمت توقف صادرات محصولات پتروشیمی و صنایع پایین‌دستی را نیز تا اطلاع ثانوی به گمرک ابلاغ کرده بود؛ تصمیمی که هدف آن تأمین نیاز داخلی و جلوگیری از کمبود مواد اولیه اعلام شد. این یعنی حکومت از یک سو صادرات را متوقف می‌کند تا مواد در داخل بماند، و از سوی دیگر برای تأمین همان مواد، به مسیرهای غیرمعارف و مرزی پناه می‌برد. این دو تصمیم کنار هم، تصویر روشنی از بحران می‌سازند: کمبود، اختلال در زنجیره تأمین، فشار بر تولید، و ناتوانی ساختار رسمی در تأمین نیاز بازار.

در هفته‌های گذشته، نشانه‌های این کمبود در زندگی روزمره مردم نیز آشکار شده بود. افزایش قیمت کالاهایی مانند پوشک نوزاد و بزرگسال، نوار بهداشتی، کیسه فریزر و دیگر محصولات وابسته به مواد پلیمری فقط یک مشکل بازاری نیست؛ اینها کالاهای مصرفی ضروری‌اند. وقتی کمبود مواد اولیه پلیمری به بازار مصرف می‌رسد، فشار آن مستقیم بر خانواده‌ها، مادران، سالمندان، بیماران و طبقات کم‌درآمد وارد می‌شود. بحران پتروشیمی در نهایت از کارخانه به سفره و از انبار به خانه مردم می‌رسد.

اما بخش تلخ‌تر ماجرا جای دیگری است. در سال‌های گذشته، کولبران و سوختبران از جمله آسیب‌پذیرترین گروه‌های مرزی بوده‌اند. آمار رسمی شفاف و قابل اتکایی از شمار کشته‌ها و زخمی‌ها وجود ندارد، اما نهادهای حقوق بشری بارها از کشته و زخمی شدن گسترده کولبران گزارش داده‌اند. هه‌نگاو در گزارش آماری سال ۲۰۲۴ از ۵۷ کولبر کشته و ۲۸۲ کولبر و کاسبکار زخمی سخن گفته و اعلام کرده بخش بزرگی از این موارد بر اثر شلیک مستقیم نیروهای مسلح جمهوری اسلامی بوده است. سازمان حقوق بشر هانا نیز در گزارش شش‌ماهه نخست ۱۴۰۴ از دست‌کم ۳۷ کولبر کشته یا دچار آسیب جسمی در نقاط مختلف کردستان گزارش داده است.

پس پرسش اصلی این است: حکومتی که برای کولبر شغل، امنیت، بیمه، راه امن و کرامت انسانی فراهم نکرد، چگونه امروز از همان کولبر انتظار دارد بخشی از بار کمبود صنعتی کشور را به دوش بکشد؟ اینجا با یک تناقض ساختاری روبرو هستیم. جمهوری اسلامی از کولبر نه به‌عنوان شهروند، بلکه به‌عنوان ابزار اضطراری استفاده می‌کند؛ وقتی مزاحم روایت امنیتی است، سرکوب می‌شود؛ وقتی راه رسمی تجارت بسته می‌شود، به کار گرفته می‌شود.

این تصمیم همچنین نشان می‌دهد که اقتصاد جمهوری اسلامی به‌جای ساختن شبکه‌های سالم، شفاف و پایدار، همواره بر مسیرهای خاکستری، رانت‌زا و غیررسمی تکیه کرده است. در سال‌هایی که بسیاری از مبادی وارداتی، اسکله‌ها، لنگرگاه‌ها، مسیرهای قاچاق سازمان‌یافته و تجارت پرسود در اختیار شبکه‌های قدرتمند و نزدیک به نهادهای خاص قرار داشت، کولبر فقط انسانی بود که با کمر خمیده، بار کوچک خود را از کوهستان عبور می‌داد. سودهای بزرگ برای شبکه‌های رسمی و نیمه‌رسمی بود؛ خطر مرگ، سرمازدگی، مین و گلوله برای کولبر.

امروز همان نظام رانتی، وقتی زیر فشار تحریم، جنگ، اختلال بندری و محاصره دریایی قرار گرفته، دوباره به مرز و مرزنشین برگشته است. گزارش‌های بین‌المللی نیز از تشدید فشار دریایی آمریکا بر بنادر و کشتی‌های ایرانی در *Brilka* ایران، از جمله بازرسی و تغییر مسیر کشتی‌ها، خبر داده‌اند. رویترز از بازرسی یک نفتکش ایرانی در

خلیج عمان به ظن نقض محاصره گزارش داده و الجزیره نیز از توقف یا اختلال جدی تجارت دریایی ایران در پی محاصره بنادر سخن گفته است. در چنین شرایطی، پناه بردن حکومت به کولبری و ملوانی، دیگر یک تصمیم عادی گمرکی نیست؛ نشانه جابه‌جایی بار بحران از ساختار قدرت به شانه‌های مردم محروم است.

نکته مهم این است که کولبری راه‌حل صنعتی نیست. مواد اولیه پتروشیمی و پلیمری کالای ساده خانگی نیستند که بتوان آنها را با چند بار محدود و پراکنده، پایدار و مطمئن وارد زنجیره تولید کرد. این نوع کالاها نیازمند کنترل کیفیت، حجم قابل توجه، ثبت دقیق، حمل‌ونقل تخصصی، بیمه، استاندارد، منشأ روشن و زنجیره تأمین قابل ردیابی هستند. وقتی چنین کالایی به مسیر کولبری و ملوانی سپرده می‌شود، یعنی حکومت میان نیاز صنعتی و ظرفیت واقعی مسیر واردات تناسبی برقرار نکرده است. این بیشتر شبیه وصله اضطراری بر پارگی بزرگ اقتصاد است، نه یک سیاست تجاری پایدار.

از سوی دیگر، این تصمیم می‌تواند زمینه رانت تازه‌ای نیز بسازد. هر جا جمهوری اسلامی یک مسیر «استثنایی» باز می‌کند، معمولاً شبکه‌های نزدیک به قدرت زودتر از مردم عادی آن را تصاحب می‌کنند. خطر این است که نام کولبر و ملوان در ابلاغیه بیاید، اما سود واقعی به جیب واسطه‌ها، شرکت‌های پوششی، تعاونی‌های وابسته و شبکه‌های رانتی برود؛ همان کولبر هم در نهایت فقط کارگر خطر، حامل بار و سپر انسانی بماند.

بنابراین، ماجرا را باید در سه لایه دید. لایه نخست، بحران تأمین مواد اولیه در صنایع پایین‌دستی پتروشیمی و پلیمری است. لایه دوم، بن‌بست تجارت خارجی جمهوری اسلامی و اختلال در مسیرهای رسمی واردات و صادرات است. اما لایه سوم و مهم‌تر، بی‌رحمی ساختاری حکومتی است که در زمان عادی، محرومان مرزی را سرکوب می‌کند و در زمان بحران، همان محرومان را به‌عنوان راه نجات به میدان می‌فرستد.

این تصمیم، بیش از آنکه نشانه تدبیر باشد، نشانه درماندگی است. حکومتی که ادعای اقتدار منطقه‌ای دارد، اما برای تأمین مواد اولیه صنعت خود به کولبر و ملوان متوسل می‌شود، در واقع اعتراف می‌کند که پشت ویتترین شعارهای بزرگ، شبکه رسمی اقتصادش فرسوده، بسته و ناکارآمد شده است. جمهوری اسلامی سال‌ها بار فقر را بر دوش کولبران گذاشت؛ امروز می‌خواهد بار شکست اقتصادی خود را نیز بر همان دوش‌ها بگذارد.

جمع‌بندی روشن است: کولبر مشکل اقتصاد ایران نیست؛ کولبر سند شکست اقتصاد رانتی، امنیتی و ضدتولیدی جمهوری اسلامی است. حکومتی که مرز را به میدان گلوله و تجارت را به میدان رانت تبدیل کرد، امروز در همان مرز دنبال راه نجات می‌گردد. اما هیچ کشوری با کمر خمیده کولبران صنعتی نمی‌شود. کشوری صنعتی می‌شود که شهروندش را هدف گلوله نگیرد، تجارتش را به رانت نسپارد، تولیدش را گروگان سیاست خارجی نکند و کرامت انسان را از مسیر کوهستان و بار سنگین عبور ندهد

+

رای دهید

-

Sponsored

Surgeons: Easy Method Alleviates Tinnitus — Stop Doing This

Vital Care World

[Learn More](#)

Severe Tinnitus Has Been Linked to a Common Habit.

Vital Care World

[Learn More](#)

Struggling with your prostate? Stop doing this in the evening!

Golden Tree

The Food Quietly Draining Your Brain

NeuroBoost

[Learn More](#)

This Kitchen Staple May Be Sabotaging Your Memory

NeuroBoost

If You Want A Flat Stomach, Do This Every Morning

Hepaliv

[Learn More](#)

by Taboola

شما چه فکر میکنید؟

8 پاسخ



مخالفم



عجیب بود



ناراحت شدم



عصبانی شدم



خندیدم



موافقم

0 امتیاز

0.0 ★★★★★

ورود 1

0 دیدگاه

امتیاز و دیدگاه ★★★★★

گفتگو را آغاز کن...

G

یا ثبت نام در DISQUS ?

ورود با

نام

این مقاله را دوست دارید؟

برای دریافت اخبار فوری در گویا نیوز مشترک شوید

این پیام را مخفی کن

مشترک شوید

آدرس ایمیل را وارد کنید

قدیمی ترین تازه ترین برترین

به اشتراک گذاری

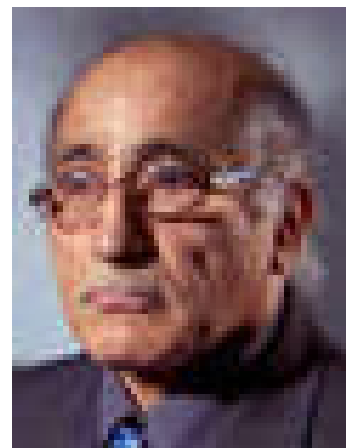


اولین نفری باشید که دیدگاه ارسال می کنید.

از اطلاعات من استفاده تجاری نشود

حریم خصوصی

مشترک شوید



بازی جنگ و مرگ: میلیتاریزه کردن ازدواج، عزت مصلی‌نژاد (<https://news.gooya.com/2026/05/post-109761.php>)

مطلب بعدی...

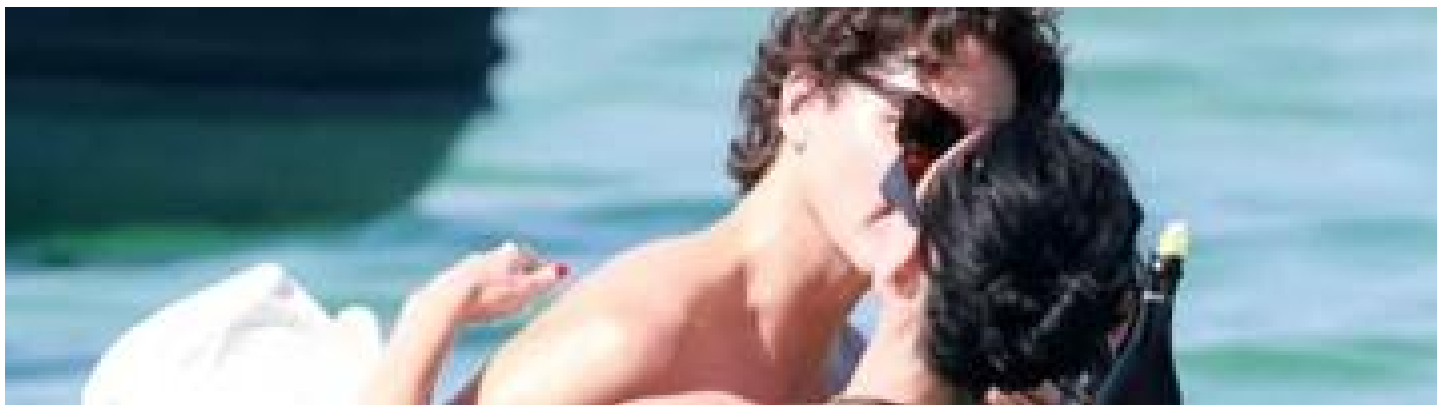


معنای چنگ انداختن سپاه بر گلوگاه هرمز چیست؟ احمد علوی (<https://news.gooya.com/2026/05/post-109763.php>)

عضویت در کانال تلگرام (<https://telegram.me/gooyadotcom>)

ما را در فیسبوک دنبال کنید (<https://www.facebook.com/gooyanews>)

ا بازگشت به بالای صفحه | بازگشت به صفحه اول (<http://news.gooya.com>)



(<https://bit.ly/4w5DgR3>)

تعطیلات کیتی پری و جاستین تروود در سواحل جنوب فرانسه (<https://bit.ly/4w5DgR3>)



(<https://bit.ly/4yT34m4>)

تصاویری که گوگوش بعد از شایعات بدحالی‌ش منتشر کرد (<https://bit.ly/4yT34m4>)



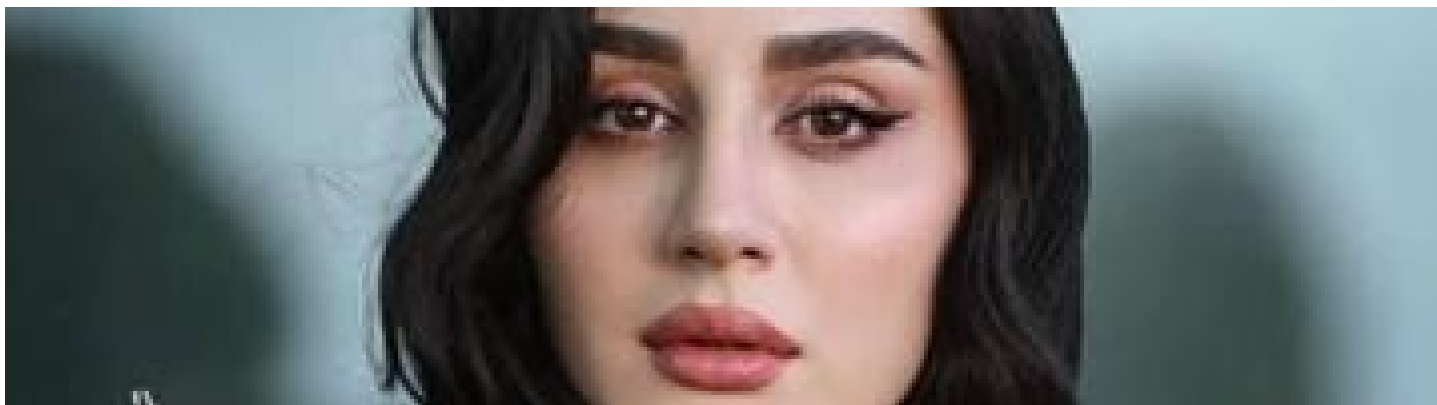
(<https://bit.ly/4yNSAEN>)

تصاویر کمتر دیده شده از زنده یاد پرویز فنی زاده (<https://bit.ly/4yNSAEN>)



(<https://bit.ly/4w1tZK4>)

دیگر نیازی به قرصهای گران قیمت نیست (<https://bit.ly/4w1tZK4>)



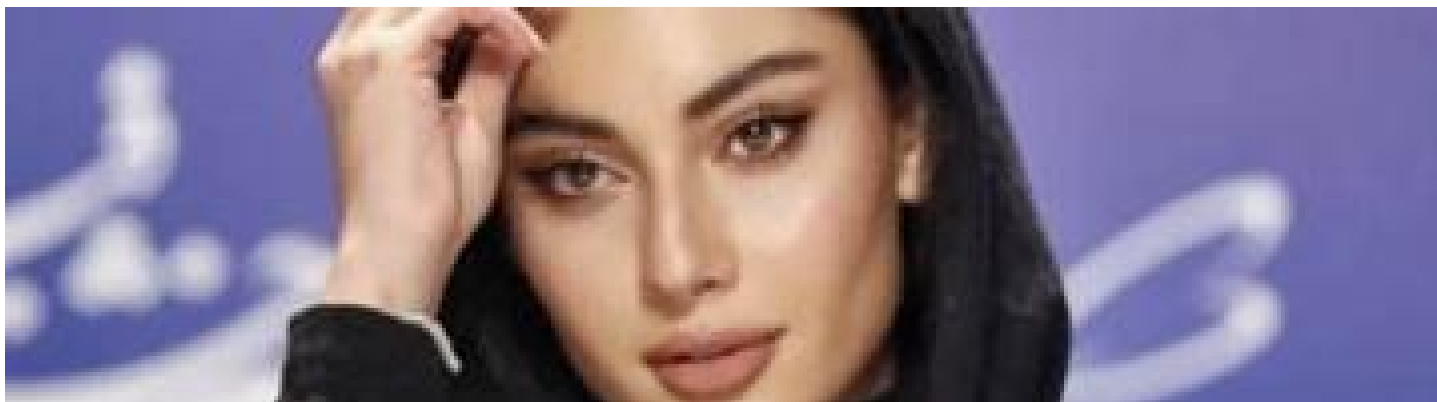
(<https://bit.ly/3TqzPag>)

میترا رفیع؛ از شروع بازیگری در ۶ سالگی تا شهرت با نقش گلنار سریال «گلدخت» (<https://bit.ly/3TqzPag>)



(<https://bit.ly/4lONoyT>)

شکل و شمایل دور از انتظار ۱۱۰ سال پیش؛ مذهبیون باحجاب اسپانیا (<https://bit.ly/4lONoyT>)



(<https://bit.ly/4hD3Mfa>)

ترلان پروانه؛ از حضور در تیزر تبلیغاتی در ۳ سالگی تا نامزد عنوان زیباترین زن دنیا! (<https://bit.ly/4hD3Mfa>)



(<https://bit.ly/43XZOXs>)

تصاویر تابستانی نازنین بنیادی (<https://bit.ly/43XZOXs>)

↩ نمایش عجیب ساواک در خیابان‌های آلمان (https://amp.dw.com/fa-ir/a-77149383?maca=per-MAR-vpn-campaign-) (gooya)

↩ بازارها در آستانه یک چرخش بزرگ، نگاهی به طلا، سهام و مسکن آمریکا (https://youtu.be/Yxf5imlX-cc?) (si=ZLtKW8TrMQvXEv-N&t=48)

↩ نازیسم به سبک ایرانی (https://www.rfi.fr/fa/%D9%BE%D8%A7%D8%AF%DA%A9%D8%B3%D8%AA/%D8%A7%D8%B2-%D8%B2%D8%A8%D8%A7%D9%86-%DB%8C%DA%A9-%D8%B9%DA%A9%D8%B3/20230718-%D9%86%D8%A7%D8%B2%DB%8C%D8%B3%D9%85-%D8%A8%D9%87-%D8%B3%D8%A8%DA%A9-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86%DB%8C?utm_medium=acquisition&utm_source=gooya&utm_campaign=gooya-hp&utm_content=banniere) (https://kayhan.london/1404/08/15/390456) دوران محمدرضاشاهی؛ انقلاب علیه فتودال‌ها

پر بیننده ترین ها

↩ قدرت واقعی در دست کیست؟ (https://news.gooya.com/2026/08/post-111854.php)

↩ زنی که به‌خاطر ظاهر مردانه اش تمسخر می شد، نماینده پارلمان شد (https://news.gooya.com/2026/08/post-111852.php)

↩ افشاگری‌های مجید تفرشی؛ از مدیر شبکه ۳ تا علی علیزاده و «سازوکار نفوذ» (https://news.gooya.com/2026/08/post-111858.php)

↩ معاون پلیس فتای خراسان رضوی در اعتراضات دی‌ماه بازداشت شده است (https://news.gooya.com/2026/08/post-111860.php)

↩ یک رسوایی دیگر در صداوسیما (https://news.gooya.com/2026/08/post-111857.php)

↩ روایت عبدالرضا داوری از روز حمله به محافظان احمدی‌نژاد؛ «هدف او نبود» (https://news.gooya.com/2026/08/post-111855.php)

↩ زلزله در فوتبال جهان؛ اولتیماتوم به اینفانتینو: استعفا یا برکناری (https://news.gooya.com/2026/08/post-111861.php)

↩ حمله صداوسیما به رضا پهلوی همراه با تمجید از مسعود رجوی (https://news.gooya.com/2026/08/post-111856.php)

↩ درک معاون اول رییس جمهور از ابتدایی ترین مولفه های اقتصادی (https://news.gooya.com/2026/08/post-111862.php)



(https://bit.ly/4fzJZMN)

حضور علیرضا جهانبخش و کریم انصاری فرد بازیکن های تیم ملی در یک عروسی (https://bit.ly/4fzJZMN)



https://parsi.euronews.com/travel/2026/05/18/take-a-long-snooze-in-south-korea-is-this-the-worlds-best-hotel-(bed)

چرت طولانی در کره جنوبی: بهترین تخت هتل دنیا؟
https://parsi.euronews.com/travel/2026/05/18/take-a-long-snooze-in-south-korea-is-this-the-worlds-best-hotel-(bed)



(/https://kayhan.london/1405/02/28/402172)

دوران نبرد با تاریکی؛ نبرد آخر

(/https://kayhan.london/1405/02/28/402172)



https://janjalkhabari.com/%d8%a8%da%af%d8%b0%d8%a7%d8%b1%db%8c%d8%af-)



s://tvmal.com/product/%da%a9%d8%aa%d8%a7%d8%a8-)

%d8%b3%d9%87-

%d8%b1%d8%a7%d8%af%d9%85%d8%b1%d8%af-

(/%d8%a8%d8%b2%d8%b1%da%af-book-3-radmard

کتاب سه رادمرد بزرگ

s://tvmal.com/product/%da%a9%d8%aa%d8%a7%d8%a8-)

%d8%b3%d9%87-

%d8%b1%d8%a7%d8%af%d9%85%d8%b1%d8%af-

(/%d8%a8%d8%b2%d8%b1%da%af-book-3-radmard



(https://bit.ly/3TURdS7)

جدیدترین تصاویر از پانته آ مدیری مجری مستعفی ایران

(https://bit.ly/3TURdS7) اینترنشنال و منوتو